

Cauza C-8/24**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

9 ianuarie 2024

Instanța de trimitere:

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Croația)

Data deciziei de trimitere:

4 octombrie 2023

Apelantă:

D. d.o.o.

Intimat:

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu

[omissis]

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația), [omissis] care judecă apelurile formulate de parchet și de societatea D. d.o.o. cu sediul în Z., împotriva hotărârii Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația) din 25 noiembrie 2022 [omissis], în temeiul articolului 267 al treilea alineat din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), adresează următoarea

CERERE DE DECIZIE PRELIMINARĂ
(versiune anonimată)

I Informații privind instanța de trimitere:

Instanța de trimitere: Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația)

[omissis]

II Părțile din procedura principală:

1. societatea comercială D. d.o.o. cu sediul în Z, [Republica Croația]. [omissis]

[omissis]

2. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Parchetul de pe lângă Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația), autoritatea competentă să solicite înregistrarea și recunoașterea unui ordin de confiscare emis de Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia).

[omissis]

III Prezentarea procedurii principale și a situației de fapte relevante

a) Prezentarea pe scurt a procedurii principale

1 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) judecă apelurile formulate de parchet și de societatea D. d.o.o. împotriva hotărârii Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația)¹ prin care a fost recunoscut ordinul de confiscare inclus în hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia)². Ordinul de confiscare vizează acțiunile L.Z. d.d., care sunt supuse unor măsuri provizorii în vederea garantării confiscării produselor unei infracțiuni.

2 În speță, [Republica Slovenia] – și anume Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a transmis Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Parchetul de pe lângă Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația) un certificat de confiscare (denumit în continuare „certificatul”), prevăzut la articolul 14 din Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare (denumit în continuare „Regulamentul 2018/1805”), și traducerea părții introductive, a dispozitivului și a unui extras din motivarea hotărârii pronunțate în primă instanță, care conține ordinul de confiscare, precum și traducerea părții introductive și a dispozitivului hotărârii pronunțate în a doua instanță prin care se resping apelurile împotriva hotărârii pronunțate în primă instanță, drept pentru care ordinul de confiscare a devenit executoriu³. În consecință Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Parchetul

¹ Hotărârea Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația) din 25 noiembrie 2022 [omissis].

² Hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) din 27 mai 2020 [omissis], menținută prin hotărârea Višje sodišče (Curtea de Apel, Slovenia) din 24 noiembrie 2021 [omissis].

³ În conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul 2018/1805, Republica Croația a făcut o declarație în care a precizat că, atunci când îi este transmis un certificat de confiscare în vederea recunoașterii și a executării unui ordin de confiscare, autoritatea emitentă urmează să

de pe lângă Tribunalul de Comitat din Zagreb) a propus ca Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația) să recunoască și să execute ordinul de confiscare.

- 3 În procedura de apel, instanța de trimitere a avut îndoieli cu privire la aspectul dacă bunurile care fac obiectul ordinului de confiscare intră în domeniul de aplicare al Regulamentului 2018/1805 în conformitate cu articolul 2 punctul 3 din acest regulament și, în consecință, cu privire la drepturile persoanei vizate de ordinul respectiv în contextul respectării drepturilor fundamentale prevăzute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a căror nerespectare poate constitui, în situații excepționale, un motiv de nerecunoaștere și de neexecutare a ordinului de confiscare în temeiul articolului 19 alineatul (1) litera (h) din Regulamentul 2018/1805, astfel cum se va explica în detaliu în cele ce urmează.

b) Prezentarea situației de fapt din procedura principală

Informații cuprinse în certificatul de confiscare:

- 4 Din certificat reiese că Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a emis un ordin de confiscare⁴ prin care a dispus confiscarea de la societatea comercială D. d.o.o., cu sediul în Z., a acțiunilor L.Z. d.d., și anume 31 669 de acțiuni înregistrate în contul administratorului fiduciar H.V. d.d. și 25 250 de acțiuni înregistrate în contul administratorului fiduciar P.B. d.d. (respectiv un total de 56 919 acțiuni ale L.Z. d.d.).
- 5 În certificat, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a calificat acțiunile L.Z. d.d. drept produse ale unei infracțiuni [*omissis*] în sensul articolului 2 punctul 3 litera (a) din Regulamentul 2018/1805 și care fac obiectul confiscării [*omissis*] în lipsa unei condamnări definitive [*omissis*] în cadrul unei proceduri inițiate ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni, în sensul articolului 2 punctul 3 litera (d) din regulamentul menționat.
- 6 În secțiunea F a certificatului, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) precizează că ordinul de confiscare a fost emis ca urmare a săvârșirii infracțiunii de fraudare a creditorilor⁵ și a infracțiunii de spălare a

transmită ordinul de confiscare original sau o copie legalizată a acestuia împreună cu certificatul de confiscare.

⁴ Decizia Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor) din [...] 27 mai 2020, rămasă definitivă la 22 decembrie 2021.

⁵ Infracțiunea de fraudare a creditorilor prevăzută la articolul 227 alineatul (2) din [Kazenski zakonik] (Codul penal sloven).

banilor ⁶, aceasta din urmă figurând pe lista prevăzută la articolul 3 [alineatul] (1) din Regulamentul 2018/1805 (spălarea produselor infracțiunii).

6.1. Prin urmare, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) constată că, în urma administrării probelor, s-a demonstrat că sunt întrunite toate elementele constitutive prevăzute de lege pentru săvârșirea infracțiunii de fraudare a creditorilor, întrucât în cursul lunii iunie 2013, domnul J. T., în calitate de director formal al societății în stare de insolvență I.J.S. d.d., urmând instrucțiunile domnului D. R., domnul T. V., în calitate de director al societății V.K. d.o.o., și domnul D. K., în calitate de director al societății M. d.o.o., au încheiat acte juridice în scopul înșelării și prejudicierii creditorilor societății I.J.S. d.d.. Relevant pentru prezenta procedură este că Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a constatat că societatea V.K. d.o.o. a dobândit astfel creanțe ale societății I.J.S. și 56 919 acțiuni ale L.Z., cu care era garantată una dintre creanțe și care, până la recapitalizarea din 2018, reprezentau 53,57 % din părțile sociale, fără plata efectivă, și anume doar cu preluarea obligației de plată în conformitate cu contractele încheiate. În acest mod, creditorilor societății I.J.S., și anume societățile [Z. E. H.] și Z.D.H. d.d., li s-a cauzat un prejudiciu însemnat.

6.2. Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) constată că ulterior a avut loc o nouă cesiune a acțiunilor L.Z. d.d. în scopul disimulării originii acestora. Astfel, în luna iulie 2013, domnul J. T., în calitate de director al societății I.J.S., urmând instrucțiunile domnului D. R., și domnul D. R., în calitate de director al societății D. d.o.o., au încheiat un contract prin care societatea I.J.S. a vândut societății D. d.o.o. creanța deținută față de societatea V.K.. În aceeași zi, domnul D. R., în calitate de director al societății D. d.o.o., și domnul T. V., în calitate de director al societății V.K., au încheiat un contract de vânzare de acțiuni, prin care societatea V.K. a vândut 56 919 acțiuni ale [societății] L.Z. d.d. societății D. d.o.o., care și-a îndeplinit obligația de plată a prețului de vânzare prin preluarea datoriei societății V.K. față de societatea I.J.S..

6.3. Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a constatat că respectivele acțiuni ale L.Z. au fost asigurate prin măsuri provizorii, dar că în cursul scurtei perioade (16 septembrie-20 octombrie 2014), în care acțiunile încă nu erau asigurate, și anume la 13 octombrie 2014, ele au fost transferate în conturi fiduciare care nu permit identificarea deținătorilor reali.

6.4. Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a precizat că toate persoanele implicate, cu excepția domnului J. T., care era doar director fictiv, erau conștiente de faptele lor și de nelegalitatea acestora, au avut intenția să le comită, iar infracțiunile au fost dovedite atât în ceea ce privește latura obiectivă, cât și latura subiectivă.

⁶ Infracțiunea de spălare a banilor prevăzută la articolul 245 alineatul (3) coroborat cu alineatul (1) din Codul penal sloven.

6.5. Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a indicat de asemenea că confiscarea produselor [infracțiunii] a fost dispusă pe baza unei cereri motivate formulate în concluziile finale ale parchetului, în urma unei proceduri aprofundate de administrare a probelor.

7. În secțiunea H a certificatului, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a arătat că reprezentantul societății D. d.o.o., domnul Z. Z., s-a prezentat personal în cadrul procedurii judiciare.

7.1. Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a precizat de asemenea că l-a audiat pe domnul Z. Z. în ședința principală și l-a informat, în conformitate cu articolul 500 din Codul de procedură penală sloven, că audierea se desfășoară în contextul unei posibile confiscări a produselor [infracțiunii] ale unui alt beneficiar, societatea D. d.o.o., și că, în legătură cu determinarea acestor produse, are dreptul de a prezenta probe și, cu acordul președintei camerei, de a pune întrebări, și l-a informat cu privire la posibilitatea confiscării produselor respective: 56 919 acțiuni ale L.Z.

7.2. Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) afirmă că, la momentul respectiv, domnul Z. Z. a declarat că avea cunoștință de măsura provizorie, că o considera neîntemeiată și că, din acest motiv, o atacase deja, prin intermediul avocatului său, la Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația), dar fără a avea câștig de cauză. De asemenea, acesta a declarat că, în cazul confiscării acțiunilor, va formula apel.

7.3. [Okrožno] sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a precizat de asemenea că a comunicat extrase din hotărârea din 27 mai 2020 conținând ordinul de confiscare (partea introductivă, dispozitivul și extrasul din motivare referitor la produsele confiscate și la calea de atac), însoțite de traducerea în limba croată, societății D. d.o.o., care a primit hotărârea la 13 octombrie 2020, dar nu a formulat apel împotriva acesteia.

7.4. Hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a rămas definitivă la 22 decembrie 2021, după ce Višje sodišče (Curtea de Apel, Slovenia) a menținut-o prin hotărârea sa. Hotărârea Višje sodišče (Curtea de Apel, Slovenia) a fost comunicată societății D. d.o.o. la 12 ianuarie 2022. Certificatul a fost emis la 17 februarie 2022.

Informații cuprinse în extrasele comunicate din hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia)

8. Din hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalului Regional din Maribor) rezultă că în camera acestei instanțe s-a derulat procedura penală împotriva inculpaților: domnul Lj. P., domnul F. J., doamna M. V. S. și domnul S. Z. în temeiul unui rechizitoriu al Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije (Parchetul Special al Republicii Slovenia) din 29 mai 2017, completat la 23 octombrie 2017 și modificat la 21 aprilie 2020, pentru infracțiunea de abuz de

funcție sau de putere prevăzută la articolul 244 alineatul (2) coroborat cu alineatul (1) și cu articolul 25 din Codul penal sloven.

- 9 În urma ședinței principale care a avut loc la 22 mai 2020, în prezența inculpaților menționați mai sus, a avocaților acestora și a procurorului, la 27 mai 2020, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a pronunțat o hotărâre prin care i-a achitat pe inculpați de acuzațiile aduse.

9.1. Astfel, conform dispozitivului hotărârii, inculpații au fost achitați de acuzațiile că, în perioada 11-25 iulie 2007, acționând împreună, în calitate de complici, în cadrul activității comerciale, s-au folosit de funcțiile și atribuțiile avute pentru a obține avantaje patrimoniale substanțiale pentru societatea I.J.S. d.d..

9.1.1. Potrivit acuzațiilor, societatea Z.D.H., reprezentată de președintele consiliului de administrație, domnul F. J., a încheiat un contract de credit cu o bancă. Ca garanție pentru acest împrumut, societatea Z.E.H., reprezentată de președintele consiliului de administrație, domnul S. Z., a gajat acțiuni ale societăților H., C.C. și B. [banca], după care societatea B. a transferat fonduri societății Z.D.H., care între timp – prin reprezentantul său, membru al consiliului de administrație, domnul Lj. P. – a încheiat un contract de împrumut cu societatea Z.E.H. pentru o sumă identică, iar societatea Z.E.H., reprezentată de doamna M. V. S., a încheiat un contract de împrumut pentru o sumă aproximativ egală cu societatea I.J.S., reprezentată de un director formal, domnul D. Š. Acest din urmă împrumut a fost garantat de societatea I.J.S., deși supra-îndatorată, cu două bilete la ordin în alb și o cambie. În acest mod, inculpații au acționat în dauna patrimoniului societății Z.E.H., care a rămas fără titlurile de valoare gajate și, în ciuda vânzării titlurilor de valoare gajate, a rămas cu o datorie față de bancă în calitate de creditor. În același timp, aceștia au obținut avantaje patrimoniale importante pentru societatea I.J.S. d.d..

9.2. Dispozitivul hotărârii Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) conține de asemenea decizia de confiscare de la societatea D. d.o.o., cu sediul în Z., în favoarea [Republicii Slovenia] a unui număr total de 56 919 acțiuni la L.Z. d.d. în temeiul articolului 498a alineatul (1) punctul 1 din Codul de procedură penală sloven, decizia privind modul de punere în executare a confiscării urmând a fi luată în statul de executare.

- 10 În motivarea acestei hotărâri, s-a arătat că decizia de confiscare a acțiunilor s-a bazat pe concluziile procedurii de administrare a probelor, din care a reieșit că domnul J. T., în calitate de director formal al societății în stare de insolvență I.J.S. d.d. și urmând instrucțiunile domnului D. R., domnul T. V., în calitate de director al societății V.K. d.o.o., și domnul D. K., în calitate de director al societății M. d.o.o., au săvârșit în 2013 infracțiunea de fraudare a creditorilor, respectiv infracțiunea de spălare de bani (astfel cum a fost descrisă anterior la punctul 6 din prezenta cerere și la subpunctele din cuprinsul acestuia).

10.1. La 27 ianuarie 2020, în timp ce a fost interogat în fața camerei Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia), reprezentantul societății D. d.o.o., domnul Z. Z., a primit informații și a depus declarații, astfel cum se arată la punctele 7.1 și 7.2 din prezenta cerere.

10.2. În plus, din hotărârea menționată reiese că la 22 mai 2020 a avut loc o ședință publică principală a Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia), la care au participat parchetul, cei patru inculpați și avocații acestora, și că, în concluziile finale, parchetul a solicitat confiscarea produselor [infracțiunii] de la societatea D. d.o.o..

10.3. În motivarea hotărârii se arată în plus că infracțiunea de fraudare a creditorilor a făcut obiectul unei proceduri prealabile (în cadrul căreia s-a efectuat percheziții domiciliare și s-au dispus măsuri asigurătorii pentru cererea de confiscare a produselor [infracțiunii]), astfel încât dosarul de urmărire penală [omissis] privește și această infracțiune, care însă nu a făcut ulterior obiectul rechizitoriului.

10.4. Din motivare reiese de asemenea că domnul J. T. a decedat între timp și că domnul D. R. a fost audiat în calitate de martor în prezenta cauză.

10.5. În motivare se mai arată că decizia de confiscare a acțiunilor a fost luată în procedura în care s-a pronunțat achitarea, iar nu în cadrul unei proceduri speciale desfășurate în fața camerei competente după ce hotărârea a rămas definitivă, dar că prin aceasta societatea D., în calitate de beneficiar al produselor infracțiunii, nu a fost prejudiciată. Aceasta deoarece hotărârea prevede dreptul la apel, termenul de apel fiind mai lung decât cel pentru o ordonanță, apelul este examinat de aceeași instanță, iar camera competentă și judecătorul de instrucție nu ar fi fost în măsură să obțină și să examineze mai multe probe decât a făcut-o camera care examinează cauza.

- 11 De asemenea, instanței de trimitere i-au fost puse la dispoziție partea introductivă și dispozitivul hotărârii Višje sodišče (Curtea de Apel, Slovenia), din care reiese că camera acestei instanțe a respins apelul parchetului și a menținut hotărârea pronunțată în primă instanță de Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) în ședința care a avut loc la 24 noiembrie 2021 în prezența tuturor inculpaților, a avocaților acestora și a procurorului de la parchetul de pe lângă instanța de apel.

Argumentele părților:

a) Criticile formulate de apelantă, societatea D. d.o.o.:

- 12 În apelul său, societatea D. d.o.o. susține că Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a constatat în mod eronat că persoana responsabilă din cadrul societății (domnul Z. Z.) a fost prezentă personal în cadrul

procedurii judiciare care s-a încheiat cu o hotărâre de condamnare definitivă (secțiunea H din certificat).

12.1. Aceasta subliniază că persoana responsabilă din cadrul companiei D. a participat la ședință în calitate de martor.

12.2. Subliniază că ședința la care a participat domnul [Z. Z.] nu a condus la emiterea ordinului de confiscare, întrucât procurorul nu a cerut confiscarea produselor [infracțiunii] decât ulterior, în concluziile finale.

12.3. Subliniază că procedura privind măsurile asigurătorii în cadrul căreia societatea D. a formulat apel la Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația) este o procedură separată și distinctă de cea în cadrul căreia Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a pronunțat hotărârea de achitare și a emis ordinul de confiscare.

13 Aceasta contestă că procedura în cadrul căreia a fost emis ordinul de confiscare este o procedură în urma căreia ordinul de confiscare emis poate fi recunoscut și executat în conformitate cu Regulamentul 2018/1805, și susține că drepturile și libertățile prevăzute în cartă au fost în mod vădit încălcate.

13.1. Subliniază că obiectul procedurii penale l-au constituit acuzațiile privind infracțiunea de abuz de funcție și de putere săvârșită în anul 2007, iar ordinul de confiscare se bazează pe constatările de fapt din motivarea hotărârii privind alte infracțiuni, comise într-o altă perioadă și de alte persoane. În acest sens, aceasta face referire la Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea activelor din 25 mai 2022 COM(2022)0245, potrivit căreia ar putea fi permisă confiscarea bunurilor de la terți fără o hotărâre de condamnare în cazurile în care au fost inițiate proceduri penale care nu au putut fi continuate din motiv de boală, sustragere, deces sau imunitate a persoanei suspectate sau acuzate, pe motiv de amnistie acordată persoanei suspectate sau acuzate, sau de expirare a termenelor-limită, însă nu în urma unei hotărâri de achitare.

13.2. Societatea susține că nu a avut posibilitatea efectivă de a participa la procedură, deoarece persoana responsabilă din cadrul societății a fost citată o singură dată și audiată în calitate de martor; deoarece nu a primit hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) tradusă integral în limba croată, ci doar în extras, ceea ce a dus la încălcarea dreptului la [informare într-o] limbă [pe care o înțelege] și, în consecință, a dreptului la apărare, a dreptului de acces la instanță și a dreptului la o cale de atac efectivă. De asemenea, aceasta contestă în general că ar fi primit extrasele din hotărâre, așa cum se menționează în certificat, la 13 octombrie 2020, propunând o expertiză grafologică, și susține că a primit hotărârea abia la cererea sa, în februarie 2022, deci după emiterea certificatului.

b) Observațiile parchetului:

- 14 Parchetul susține că esența prezentei proceduri se reduce la faptul că inculpații au fost achitați de acuzațiile de abuz de funcție și de putere prin faptul că au permis obținerea unor avantaje patrimoniale necuvenite în urma dobândirii acțiunilor L.Z., iar ulterior a avut loc o cesiune gratuită a tuturor acțiunilor către societatea D., vizată de ordinul de confiscare.

14.1. Parchetul consideră că nu au existat încălcări ale cerințelor procedurale în legătură cu societatea D, deoarece persoana responsabilă a fost informată cu privire la dreptul de a prezenta probe și de a pune întrebări, a fost informată despre posibilitatea confiscării acțiunilor și nu a formulat apel împotriva hotărârii comunicate în extras. În ceea ce privește procedura de confiscare în sine, acesta arată că confiscarea a avut loc în conformitate cu Codul de procedură penală sloven și, conform considerentului (13) al Regulamentului 2018/1805, lipsa unei soluții juridice similare în Republica Croația nu este relevantă pentru o decizie de recunoaștere și executare a ordinului de confiscare în conformitate cu regulamentul menționat.

14.2. Motivele invocate în apel de Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (Parchetul de pe lângă Tribunalul de Comitat din Zagreb) se referă la modul în care a fost executat ordinul de confiscare și nu sunt relevante pentru conținutul prezentei cereri de decizie preliminară.

IV Conținutul dispozițiilor naționale care ar putea fi aplicabile în cauză:

- 15 În prezenta cauză, Regulamentul 2018/1805 se aplică direct [al doilea alineat al articolului 288 TFUE].

a) Dreptul Republicii Croația

- 16 În procedura de apel în temeiul articolului 480 alineatul (1) din Zakon o kaznenom postupku (Codul de procedură penală croat) [*Narodne novine* numărul 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – decizia Ustavni sud (Curtea Constituțională), 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 80/22: denumit în continuare: „ZKP/08”]:

„Instanța de apel poate, în camera de consiliu sau în urma ședinței de judecată, să respingă apelul ca tardiv ori inadmisibil sau să respingă apelul ca nefondat și să mențină hotărârea pronunțată în primă instanță sau să anuleze această hotărâre și să trimită cauza spre rejudecare la instanța de prim grad sau să modifice hotărârea pronunțată în primă instanță.”

b) Dreptul Republicii Slovenia

- 17 Articolul 498[a] din Codul de procedură penală al Republicii Slovenia

„(1) În plus față de situațiile în care procedura penală se încheie cu o hotărâre prin care inculpatul este declarat vinovat, banii sau bunurile de proveniență ilegală prevăzute la articolul 245 din Codul penal și mita [dată sau primită] ilegal în sensul articolelor 151, 157, 241, 242, 261, 262, 263 și 264 din Kazenski zakonik (Codul penal) sunt de asemenea confiscate dacă:

1) sunt probate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la articolul 245 din Codul penal, care indică faptul că banii sau bunurile prevăzute la articolul respectiv sunt produse ale unor infracțiuni [omissis]

(3) Camera dă o ordonanță specială în acest sens [articolul 25 alineatul (6)] la cererea motivată a parchetului; înainte de aceasta, judecătorul de instrucție trebuie, la cererea camerei, să adune informații și să cerceteze toate împrejurările relevante pentru a stabili proveniența ilegală a banilor, a bunurilor sau a mitei date sau primite în mod ilegal.

(4) O copie legalizată a ordinului de la alineatul precedent se comunică proprietarului banilor, bunurilor sau mitei confiscate, dacă se cunoaște identitatea acestuia. [omissis]

(5) Proprietarul banilor sau bunurilor confiscate sau al mitei are dreptul de a formula apel împotriva ordonanței prevăzute la alineatul (2) al prezentului articol dacă consideră că nu există un temei legal pentru confiscare.”

V. Dispozițiile de drept al Uniunii a căror interpretare se solicită:

18 *Carta drepturilor fundamentale:*

Articolul 47 – Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil

[„]Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărută și reprezentată. [omissis] [”]

19 Regulamentul 2018/1805:

Articolul 1 – Obiectul

„(1) Prezentul regulament stabilește normele în temeiul cărora un stat membru recunoaște și execută pe teritoriul său ordine de indisponibilizare și ordine de confiscare emise de un alt stat membru în cadrul unei proceduri în materie penală.

(2) Prezentul regulament nu are ca efect modificarea obligației de a respecta

drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale, consfințite la articolul 6 din TUE.”

Articolul 2 – Definiții

[*omissis*]

„3. «bunuri» înseamnă bunuri de orice fel, corporale sau necorporale, mobile sau imobile, precum și actele sau instrumentele juridice care dovedesc existența unui titlu sau a unui drept asupra unor astfel de bunuri, despre care autoritatea emitentă consideră că:

(a) reprezintă produsul unei infracțiuni ori echivalentul său, fie că este vorba de suma totală, fie doar de o parte a valorii unui astfel de produs;

[*omissis*]

(d) face obiectul confiscării în temeiul oricăror alte dispoziții privind competențele de confiscare, inclusiv confiscarea în lipsa unei condamnări definitive în temeiul legislației statului emitent, în cadrul unei proceduri inițiate ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni;”

Articolul 19 – Motive de nerecunoaștere și de neexecutare a ordinelor de confiscare

„1. Autoritatea de executare poate hotărî să nu recunoască sau să nu execute un ordin de confiscare numai dacă:

[*omissis*]

(h) în situații excepționale, există motive serioase să se creadă, pe baza unor probe specifice și obiective, că executarea ordinului de confiscare ar conduce, în circumstanțele specifice ale cazului, la o încălcare vădită a unui drept fundamental relevant menționat în cartă, în special dreptul la o cale de atac efectivă, dreptul la un proces echitabil sau dreptul la apărare”

Articolul 33 – Căi de atac în statul de executare împotriva recunoașterii și executării unui ordin de indisponibilizare sau a unui ordin de confiscare

„(1) Persoanele afectate au dreptul la căi de atac efective în statul de executare împotriva hotărârii privind recunoașterea și executarea [*omissis*] ordinelor de confiscare în conformitate cu articolul 18. [*omissis*]

(2) Motivele de fond care au condus la emiterea ordinului de indisponibilizare sau a ordinului de confiscare nu pot fi contestate în fața unei instanțe a statului de executare. [*omissis*]”

20 *Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor*

săvârșite în Uniunea Europeană (denumită în continuare „Directiva 2014/42/UE”)

Articolul 8 – Garanții

[omissis]

„(7) Fără a se aduce atingere Directivelor 2012/13/UE și 2013/48/UE, persoanele ale căror bunuri sunt afectate de hotărârea de confiscare au dreptul de a fi asistate de un avocat, pe întreaga durată a procedurii de confiscare legate de determinarea produselor și a instrumentelor, pentru a-și putea exercita drepturile. Persoanele în cauză sunt informate că au acest drept. [omissis]”

VI Motivele care stau la baza cererii de decizie preliminară:

- 21 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) examinează apelurile împotriva hotărârii pronunțate în primă instanță de Županijski sud u Zagrebu (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația), prin care a fost recunoscut ordinul de confiscare emis de Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia). Legea nu prevede o cale de atac ordinară împotriva hotărârilor Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația), deci în sensul celui de al treilea alineat al articolului 267 TFUE, date fiind îndoielile în privința interpretării Regulamentului 2018/1805, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) este, în principiu, obligată să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară (Hotărârea Curții din 6 octombrie 2021, Consorzio Italian Management, C-561/19).
- 22 În primul rând, trebuie subliniat faptul că, pe lângă certificat, Republica Croația pretinde de asemenea originalul ordinului de confiscare [articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul 2018/1805]; în speță, este vorba despre hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) și cea a Višje sodišče (Curtea de Apel, Slovenia). Aceste hotărâri au fost comunicate instanței de trimitere (și societății D. d.o.o., după cum se va arăta mai târziu) numai sub formă de extras cuprinzând fragmentele pe care Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) le-a considerat relevante pentru prezenta procedură, și anume, au fost comunicate partea introductivă și dispozitivul (paginile 1-4), un extras din motivare (paginile 63-71) și informațiile privind calea de atac (paginile 71 și 72) din hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia), precum și partea introductivă și dispozitivul hotărârii Višje sodišče (Curtea de Apel, Slovenia).

22.1. Pe baza documentelor astfel comunicate, se poate trage concluzia că Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a derulat o procedură penală împotriva a patru inculpați⁷ cu privire la infracțiunea

⁷ Inculpații:

de abuz de funcție și de putere comisă în anul 2007. Descrierea situației de fapt a infracțiunii pentru care inculpații au fost achitați, cuprinsă în dispozitivul hotărârii, nu conține nicio referire la acțiunile L.Z., iar motivarea acestei părți a hotărârii nu a fost comunicată. De asemenea, cei patru inculpați au participat în cadrul acestei proceduri penale, în cursul căreia au fost informați cu privire la acuzații și au avut posibilitatea de a le contesta cu ajutorul unui avocat, fiind în cele din urmă achitați. În motivarea sentinței de achitare, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a menționat, printre altele, evenimente care au avut loc după anul 2007, mai exact evenimente din anul 2013, în care nu au mai fost implicați cei patru inculpați, ci alte persoane⁸. Această motivare stă la baza ordinului de confiscare.

23 Astfel, în speță, ordinul de confiscare are la bază o hotărâre de achitare.

23.1. Prin urmare, s-a pus mai întâi întrebarea dacă noțiunea de „procedură inițiată ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni care poate conduce la confiscare în lipsa unei condamnări”, în sensul articolului 2 punctul 3 din Regulamentul 2018/1805, include și procedurile penale care s-au încheiat cu o achitare.

24 Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) are și alte îndoielile în cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ.

25 Și anume, în speță a fost pronunțată o hotărâre de achitare cu un ordin de confiscare, care are la bază constatările cuprinse în motivare cu privire la săvârșirea unei alte infracțiuni de către alți autori, iar nu de către inculpați. Prin urmare, este vorba de o cauză penală și nu de o cerere de natură civilă, ca în procedura principală în cauza C-234/18 soluționată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Hotărârea din 19 martie 2020, „Agro in 2001”, C-234/18, ECLI:EU:C:2020:221).

25.1. În conformitate cu Codul de procedură penală croat, confiscarea produselor unei infracțiuni se dispune în cazul unei condamnări sau al unei hotărâri care stabilește că inculpatul a săvârșit o faptă ilicită de care este acuzat în cadrul unei proceduri *in rem*. Aceste proceduri se derulează însă la cererea unui organ de urmărire penală competent, iar în dispozitivul hotărârii se precizează care sunt elementele constitutive ale faptei în urma căreia au fost obținute produsele respective, iar persoanele împotriva cărora se cere confiscarea acestor produse pot participa la procedură și pot contesta toate elementele referitoare atât la fapta în sine, cât și la faptele de care depinde confiscarea produselor infracțiunii, având de asemenea dreptul la un reprezentant.

25.2. Independent de aceasta, instanța de trimitere a avut în vedere de asemenea obiectivele adoptării Regulamentului 2018/1805 în ceea ce privește facilitarea recunoașterii reciproce și a executării ordinelor de confiscare, în special

⁸ Alte persoane:

considerentul (13) al regulamentului menționat, potrivit căruia ar trebui să poată fi recunoscute și ordinele care nu există în sistemul juridic al statului de executare.

25.3. Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) a ținut cont și de Directiva 2014/42/UE, care, prin adoptarea unor norme minime, urmărește armonizarea regimurilor privind înghețarea și confiscarea din statele membre și facilitează astfel încrederea reciprocă și cooperarea transfrontalieră eficientă. Astfel, în temeiul acestei directive, care vizează spălarea banilor, confiscarea produselor unei infracțiuni este condiționată de existența unei condamnări definitive pentru o infracțiune [articolul 4 alineatul (1)] sau a unei proceduri speciale având în vedere imposibilitatea de a finaliza procedurile penale inițiate ca urmare a bolii sau a sustragerii persoanei suspectate sau învinuite [articolul 4 alineatul (2)]. În același timp, se înțelege că directiva stabilește norme minime și că legislația națională a fiecărui stat membru poate prevedea un cadru mai larg decât cel stabilit în directivă.

25.4. Astfel, în prezenta cauză, din motivare reiese că una dintre persoanele care, potrivit motivării hotărârii Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia), a participat la săvârșirea infracțiunii de fraudare a creditorilor, domnul J. T., a decedat între timp, însă instanța menționată nici măcar nu a constatat că această persoană a comis infracțiunea. În schimb, nu există asemenea informații în privința celorlalte persoane (domnul T. V. și domnul D. K.), în condițiile în care domnul D. R., potrivit motivării hotărârii menționate, a fost audiat în cauză în calitate de martor. În plus, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) indică în mod explicit în hotărâre că au fost efectuate cercetări preliminare în legătură cu infracțiunea de fraudare a creditorilor (fără a preciza în legătură cu care suspecti), dar că acestea nu au condus la punerea sub acuzare pentru comiterea acestei infracțiuni.

25.5. În acest sens, trebuie subliniat că din dispozitivul hotărârii Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) lipsesc informații cu privire la autorii și descrierea infracțiunii care a stat la baza emiterii ordinului de confiscare de către această instanță.

25.5.1. În această privință, instanța de trimitere a avut în vedere și Hotărârea Curții din 12 octombrie 2023, Inter-Consulting (C-726/21, ECLI:EU:C:2023:764), publicată în cursul redactării prezentei cereri de decizie preliminară, care vizează, într-adevăr, alte surse de drept al Uniunii, dar în care Curtea a atras atenția asupra importanței, pe lângă dispozitivul hotărârii, și a împrejurărilor de fapt menționate în motivare, a celor cu privire la care a existat o procedură de urmărire penală, precum și a tuturor celorlalte informații relevante.

25.5.2. Această cauză se referea însă la aplicarea principiului *ne bis in idem*, adică la încrederea statelor membre în sistemele lor judiciare penale, conform căruia un stat membru acceptă aplicarea dreptului penal al altor state membre, chiar dacă aplicarea propriei legislații naționale ar conduce la o soluție diferită. Toate acestea pentru a evita, în spațiul de libertate, securitate și justiție, situația în care persoane

pentru care procesul s-a finalizat cu o decizie definitivă sunt urmărite penal pentru aceleași fapte. Prin urmare, în înțelegerea instanței de trimitere, ansamblul faptelor cunoscute de autoritățile (de urmărire penală) ale unui stat ca atare a condus la o hotărâre definitivă, pe care se întemeiază, prin urmare, interdicția *bis in idem*.

25.5.3. Cu toate acestea, spre deosebire de cauza respectivă, în speță, esența problemei constă în absența unor acuzații, adică a unei cereri de stabilire în fapt a elementelor și a autorilor infracțiunilor pe care instanța își întemeiază ordinul de confiscare, ceea ce în mod logic afectează apoi întinderea analizei în cauză și previzibilitatea acestei întinderi pentru participanții la procedură, cu atât mai mult cu cât cererea formală de confiscare a acțiunilor a fost formulată doar în concluziile finale.

25.6. Având în vedere cele de mai sus, în ipoteza unui răspuns afirmativ la prima întrebare, urmează întrebarea dacă noțiunea „procedură inițiată ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni care poate conduce la confiscare în lipsa unei condamnări”, în sensul articolului 2 punctul 3 din Regulamentul 2018/1805, include și procedurile penale încheiate cu o hotărâre de achitare ce conține un ordin de confiscare a unor bunuri cu titlu de produse nelegale ale unei alte infracțiuni, iar nu ale infracțiunii cu privire la care s-a pronunțat hotărârea de achitare, și la săvârșirea căreia nu au participat inculpații, ci persoane care nu au fost vizate de rechizitoriu?

- 26 În cazul în care și la această întrebare răspunsul ar fi afirmativ, instanța de trimitere adresează de asemenea întrebări cu privire la respectarea, în cadrul procedurii în care a fost emis ordinul de confiscare, a drepturilor prevăzute de cartă, îndoieli care o preocupă pe apelantă – societatea D.

26.1. În această privință, trebuie menționat că Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) recunoaște importanța principiului recunoașterii reciproce ca piatră de temelie a cooperării judiciare și, prin urmare, a articolului 33 alineatul (2) din Regulamentul 2018/1805, potrivit căruia motivele de fond care au condus la emiterea unui ordin de confiscare nu pot fi contestate în fața unei instanțe a statului de executare.

26.2. Instanța de trimitere are însă în vedere totodată garanțiile procedurale prevăzute de Directiva 2014/42/UE, astfel cum au fost interpretate de Curte în Hotărârea pronunțată în cauzele conexe C-845/19 și C-863/19 (Hotărârea din 21 octombrie 2021, Okrazhna prokuratura – Varna, C-845/19 și C-863/19, ECLI:EU:C:2021:864).

26.3. Toate acestea au fost subliniate în contextul îndoielilor în legătură cu relevanța principiului recunoașterii reciproce, având în vedere că, în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul 2018/1805, refuzul de a recunoaște un ordin de confiscare pe motiv de nerespectare a drepturilor prevăzute de cartă poate surveni doar în situații excepționale.

27 Astfel, Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) precizează în motivarea hotărârii sale că „evenimente care au avut loc cu mai mulți ani mai târziu nu pot să conducă la o condamnare”, pentru ca în continuare să analizeze acele evenimente în care găsește dovezi de comitere a infracțiunilor de fraudare a creditorilor și de spălare de bani, dar în care sunt implicate alte persoane.

27.1. În plus, reiese de aici că infracțiunea de fraudare a creditorilor a fost inclusă în ancheta preliminară, care, totuși, nu a condus la punerea sub acuzare.

27.2. În speță, persoana responsabilă în cadrul societății D. în calitate de beneficiar al produselor infracțiunii a participat la o ședință, deși apelanta, societatea D., susține că, cu această ocazie, domnul Z. a fost audiat în calitate de martor, ceea ce rămâne de verificat, acesta din urmă a fost cu siguranță informat cu privire la posibilitatea confiscării acțiunilor, precum și cu privire la posibilitatea de a prezenta probe și de a pune întrebări în cadrul procedurii. De aici reiese că, cu această ocazie, domnul Z. nu a fost informat cu privire la dreptul său la un avocat pe toată durata procedurii de confiscare în ceea ce privește determinarea produselor, în temeiul articolului 8 din Directiva 2014/42/UE (a se vedea Hotărârea Curții în cauzele C-845/19 și C-863/19).

27.3. În plus, la momentul participării sale la ședința de judecată din 27 ianuarie 2020, cererea de confiscare a produselor infracțiunii nu fusese încă formulată, deoarece parchetul nu a formulat o astfel de cerere, după cum confirmă certificatul, decât în concluziile finale din luna mai 2020. În consecință, instanța a desfășurat ședința de judecată pe baza rechizitoriului din anul 2017, iar în cursul procesului a fost audiat ca martor și domnul D. R. (administrator al societății D. până la 2 iulie 2018).

27.4. Din cele de mai sus rezultă că participarea societății D. la procedură, care presupune cunoașterea obiectului procedurii și a consecințelor la care aceasta poate conduce, se întemeiază pe faptul că acțiunile au fost supuse unor măsuri asigurătorii în procesul împotriva celor patru inculpați (care au fost ulterior achitați), pe faptul că societatea, prin intermediul avocatului său, a formulat o cale de atac împotriva hotărârii Županijski sud u Zagreb (Tribunalul de Comitat din Zagreb, Croația) prin care a fost recunoscut ordinul de sechestru (emis ca măsură asigurătorie în cauza împotriva celor patru inculpați), pe faptul că, în cadrul procedurii împotriva celor patru inculpați, reprezentantul societății a fost informat de instanță cu privire la posibilitatea de confiscare a acțiunilor, de a adresa întrebări și de a prezenta probe, înainte ca parchetul să formuleze în mod oficial cererea de confiscare.

27.5. În plus, din dosarul cauzei reiese că societatea D, în calitate de persoană vizată de ordin, și anume beneficiarul produselor infracțiunii, a primit doar extrase din hotărârea Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia), în condițiile în care, în opinia instanței de trimitere, întreaga hotărâre este un document esențial [a se vedea articolul 3 alineatul (2) din Directiva

2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, în ceea ce privește drepturile persoanelor suspectate sau acuzate], așadar normele privind dreptul la un proces echitabil impun ca hotărârea să fie comunicată în întregime.

27.6. În sfârșit, trebuie subliniat că Okrožno sodišče v Mariboru (Tribunalul Regional din Maribor, Slovenia) a susținut că a comunicat (extrase din) hotărâre societății D., care nu a formulat apel împotriva acesteia. Societatea D., pe de altă parte, susține că nu a primit această hotărâre și, în acest scop, propune administrarea de probe (obținerea dovezii comunicării și a unui raport de expertiză grafologică), ceea ce ridică problema întinderii verificării și a consultării cu autoritatea emitentă în contextul importanței principiului recunoașterii reciproce și a articolului 33 din Regulamentul 2018/1805, care prevede că motivele de fond care au condus la emiterea ordinului de confiscare nu pot fi contestate în fața unei instanțe a statului de executare.

28 Având în vedere cele de mai sus, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (Curtea Penală de Apel a Republicii Croația) se întreabă dacă este contrară Regulamentului 2018/1805, articolului 1 alineatul (2) din acest regulament și articolului 47 din cartă recunoașterea unui ordin de confiscare emis în cadrul unei proceduri penale în care persoana afectată, în sensul articolului 2 punctul 10 din regulamentul menționat:

- nu a fost citată să participe la toate fazele procedurii penale;
- nu a fost informată cu privire la dreptul său la un avocat pe tot parcursul procedurii;
- nu a primit textul integral al hotărârii care conține ordinul de confiscare într-o limbă pe care o înțelege, ci doar extrase din această hotărâre și nu a formulat o cale de atac împotriva hotărârii astfel comunicate.

VII Cerere de decizie preliminară în interpretare:

I Noțiunea de „procedură inițiată ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni care poate conduce la confiscare în lipsa unei condamnări”, în sensul articolului 2 punctul 3 din [Regulamentul 2018/1805], include și procedurile penale care s-au încheiat cu o achitare?

II Noțiunea de „procedură inițiată ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni care poate conduce la confiscare în lipsa unei condamnări definitive”, în sensul articolului 2 punctul 3 din [Regulamentul 2018/1805], include și procedurile penale încheiate cu o hotărâre de achitare ce conține un ordin de confiscare a unor bunuri cu titlu de produse nelegale ale unei alte infracțiuni, iar nu ale infracțiunii cu privire la care s-a pronunțat hotărârea de achitare, și la săvârșirea căreia nu au participat inculpații, ci persoane care nu au fost vizate de rechizitoriu?

III Este contrară [Regulamentului 2018/1805], articolului 1 alineatul (2) din acest regulament și articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale recunoașterea unui ordin de confiscare emis în cadrul unei proceduri penale în care persoana afectată, în sensul articolului 2 punctul 10 din regulamentul menționat:

- nu a fost citată să participe la toate fazele procedurii penale;
- nu a fost informată cu privire la dreptul său la un avocat pe tot parcursul procedurii;
- nu a primit textul integral al hotărârii care conținea ordinul de confiscare într-o limbă pe care o înțelege, ci doar extrase din această hotărâre și nu a formulat o cale de atac împotriva hotărârii astfel comunicate?

Zagreb, 4 octombrie 2023

[omissis]